

Poražený nepřítel

Texty na tento týden

Zj 12; Gn 3,15; Iz 14,12–15; Da 7,23–25; 2Te 2,8–12; Zj 13,13,14; 19,20

Základní verš

„Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti.“ (Zj 12,11)

Zjevení 12.–14. kapitola nás připravuje na druhou část knihy, která popisuje závěrečné události (Zj 15,1–22,21). Zatímco první polovina knihy Zjevení (Zj 1,1–11,19) popisuje duchovní zápasy a utrpení církve v nepřátelském světě po celou dobu trvání křesťanství, zbývající kapitoly se zaměřují na klíčové události, které vedou k druhému příchodu Krista a k nastolení Božího království.

Zjevení 12 představuje celkovou situaci, která vede k rozhodujícím událostem světových dějin. Ukazuje nám postupný vývoj velkého sporu mezi dobrem a zlem – Kristem a satanem.

V knize Zjevení je satan hlavním nepřítelem Boha a jeho lidu. Je představen jako reálná bytost, nejen jako nějaký myšlenkový koncept. Satan stojí za vším zlem a vši vzpourou ve vesmíru. Ví, že jeho poslední příležitostí uspět proti Bohu před druhým příchodem znamená uspět v závěrečné bitvě mezi dobrem a zlem, která se označuje i jako Harmagedon (Armagedon – B21; BK). Satan proto celé své úsilí zaměřuje na přípravu na tuto událost.

Záměrem Zjevení 12 je přinést Božímu lidu ujištění, že satanovi se nepodaří uspět a bude poražen. Jde zároveň o varování, že satan je odhodlán udělat úplně všechno, aby zničil církev a její poselství v závěrečné době. Jediná naděje církve ostatku na vítězství spočívá v Kristu.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ŽENA A DRAK

¹A ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy. ²Ta žena byla těhotná a křičela v bolestech, neboť přišla její hodina. ³Tu se ukázalo na nebi jiné znamení: Veliký ohnivý drak s deseti rohy a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu. ⁴Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. A drak se postavil před ženu, aby pohltil její dítě, jakmile se narodí. ⁵Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu. (Zj 12,1–5)

Osobní studium

Jan ve vidění pozoroval dvě velká znamení – symboly. Prvním byla těhotná žena a druhým byl drak, připravený zničit dítě, které se mělo narodit. Jak tomuto textu rozumíš? Jaké pocity v tobě vyvolává toto vidění?

Žena bývá v Bibli symbolem Božího lidu (2K 11,2). Panna, čistá a věrná žena, představuje věrné následovníky Krista, zatímco odpadlí a nevěrní jsou nejčastěji představeni symbolem nevěstky. Symbol ženy ve Zjevení 12 může mít i několikanásobný význam. Na začátku, kdy je „v očekávání“ syna, představuje Izrael, ze kterého vyšel zaslíbený Mesiáš (Zj 12,1–5). Ve verších Zj 12,6.13–17 je pak symbolem křesťanské církve a věrného ostatku, který z ní vyšel. Žena je oděná sluncem, pod nohama má měsíc a kolem hlavy dvanáct hvězd. Obraz může čtenářům připomenout příběh, v němž měl Josef sen o slunci, měsíci a jedenácti hvězdách (on sám byl tou dvanáctou), které představovaly Jákobovu rodinu, tedy starozákonní Boží lid (Gn 37,9.10). Kromě toho slunce v Bibli představuje také slávu Kristova charakteru, jeho spravedlnosti (Mal 3,20). Kristus je „světlem světa“ (J 8,12) a jeho lid má světu odrážet jeho milující charakter (Mt 5,14–16). Měsíc jako „menší“ světlo (Gn 1,16) poukazuje na zaslíbení, která předpověděla Kristovo dílo.

Dalším, co Jan pozoroval ve svém vidění, byl „veliký rudý drak, mající sedm hlav a deset

rohů“. (ČSP; ČEP překládá „ohnivý drak“). Drak je později ztotožněn se satanem (Zj 12,9) z Gn 3. Ocas je v Bibli symbolickým nástrojem podvodu (Iz 9,14.15; Zj 9,10) a jeho pomocí smetl drak třetinu hvězd z nebes na zem. Tento čin ukazuje, že když satan přišel o své místo v nebesích (Iz 14,12–15), podařilo se mu podvodem strhnout na svou stranu až třetinu nebeských bytostí. Tito padlí andělé se stali démony, kteří pomáhají ďáblu v jeho nepřátelství vůči Bohu a dílu záchrany (1Tm 4,1). Zjevení ukazuje draka, který má „deset rohů a sedm hlav“, jako symbol sil, které satan používal pro šíření zla na této zemi: pohanský Řím (Zj 12,4) a spiritizmus (Zj 16,13). „Ve Zjevení 12,9 se vysvětluje, že drak je satan. On podnítl Heroda, aby se snažil Ježíše zabít. Hlavním satanovým nástrojem v boji proti Kristu a jeho lidu v prvních staletích byla Římská říše a její převažující pohanské náboženství. Proto drak, i když představuje satana, v druhé řadě symbolizuje pohanský Řím.“ (GC 438; VDV 288)

Přečti si text Zj 12,9. Jakými jmény je zde satan nazván? Pokus se najít všechny souvislosti mezi texty Zj 12,9; Zj 12,3.4 a Gn 3,15. Co tato slova říkají o satanovu nepřátelství vůči Kristu a lidstvu?

Satan už od počátku čekal na Mesiáše – chtěl ho zničit jako malé dítě. Když se narodil, satan využil pohanský Řím ve snaze Mesiáše zabít (Mt 2,14–16). Dozvídáme se však, že „dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu“ (Zj 12,5).

Aplikace

Každý z nás je součástí velkého sporu mezi dobrem a zlem, který probíhá ve vesmíru. Tento zápas se však neodehrává jen na nějakém vzdáleném místě kosmu, ale i zde na zemi – a v srdci každého z nás. Co to pro tebe znamená?

SVRŽENÍ SATANA NA ZEM

⁷A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. ⁸Drak i jeho andělé bojovali, ale neztvrdili, a nebylo již pro ně místa v nebi. ⁹A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. (Zj 12,7–9)

Osobní studium

O jakých událostech mluví úvodní text? Co předcházelo tomu, že byl satan svržen na zem? Jak podle tebe probíhal boj?

Satan byl svržen z nebes, když se vzbouřil proti Boží vládě. Chtěl uchvátit trůn v nebesích a „měřit se s Nejvyšším“ (Iz 14,12–15). Postavil se na otevřený odpor proti Bohu, ale byl poražen a svržen na zem. Podařilo se mu oklamat Adama a Evu, a proto si začal osobovat vládu a moc na tomto světě místo člověka (L 4,6). Jako samozvaný vládce tohoto světa (J 12,31) tvrdil, že má právo účastnit se zasedání nebeské rady jako zástupce země (Jb 1,6–12). Ale už od porážky na kříži byl satan spolu s padlými anděly připoután k této zemi – a to až do doby, dokud ho nestihne konečný trest (2Pt 2,4; Ju 1,6).

Ježíš svou smrtí nejen zachránil a vykoupil to, co bylo ztraceno, ale zároveň před celým vesmírem odhalil satanův charakter. „Satan

pochopil, že byl odhalen. Nepadlí andělé i celý vesmír měli možnost sledovat jeho jednání. Sám se projevil jako vrah. Protilil krev Božího Syna, a tím se připravil o náklonnost nebeských bytostí. Od té doby má omezenou působnost.“ (DA 761; TV 489) Před celým vesmírem převzal Ježíš vládu nad zemí a byl prohlášen za právoplatného vládce země (Ef 1,20–22; Fp 2,9–11).

Ježíš tyto události předpověděl: „Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven“ (J 12,31).

Tímto rozsudkem nad satanem „přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí“ (Zj 12,10). Satan má stále omezenou moc, a může ubližovat Božimu lidu na zemi. Všechno to však dělá s vědomím, jak „málo času mu zbývá“ (Zj 12,12). Ale i přesto, že jeho čas se krátí, dělá vše, co je v jeho síle, aby na zemi způsoboval bolest, utrpení a zmatek.

Aplikace

Jak se můžeš proti satanovi bránit? Uvažuj o tom v kontextu veršů Zj 12,11 a Ef 6,10–18.

BOJ NA ZEMI

Žena pak uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště, aby tam o ni bylo postaráno po tisíc dvě stě šedesát dní. (Zj 12,6)

¹³Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila syna. ¹⁴Ale té ženě byla dána dvě mocná orlí křídla, aby mohla uletět na poušť do svého útočiště, kde ukryta před hadem byla zachována při životě rok a dva roky a polovinu roku. (Zj 12,13,14)

Osobní studium

Jak rozumíš úvodním veršům? Jak Bůh vstupoval do života církve během období 1 260 dní neboli let (jde o totožný údaj jako „rok a dva roky a polovina roku“)?

„Svržení satana jako žalobce bratří bylo spojeno s úžasným dílem, které Kristus vykonal na kříži. Plán vykoupení postupoval vpřed i přes satanův neustálý odpor. ... Satan věděl, že království, na které si dělal nárok, mu bude nakonec odňato. Proto se rozhodl ze všech sil zničit co nejvíce bytostí, které Bůh stvořil ke svému obrazu. Satan nenáviděl člověka, protože Kristus mu projevil ohromnou odpouštějící lásku a milosrdenství. Boží nepřítel se proto rozhodl zaútočit na člověka všemi možnými lžemi, kterými by ho mohl svést do zatracení. Oč beznadějnější byla jeho vlastní situace, o to s větší energií se snažil uskutečňovat své záměry.“ (3SP 194.195)

Není pochyb o tom, že satan pokračoval ve svých útocích plných hněvu proti objektu Kristovy lásky na zemi – proti církvi.

Církev však našla Boží ochranu na neobyčejném, pustém místě během prorockého období 1 260 dnů neboli let.

Doba, po kterou satan pronásledoval Boží věrný lid, je ve Zjevení 12 zmíněna dvakrát. Jednou jako 1 260 dní (Zj 12,6) a jednou jako „rok a dva roky a polovina roku“ (Zj 12,14). Obě období odkazují na činnost malého rohu, o němž se hovoří v Da 7,23–25. V Bibli prorocké dny symbolizují roky. K zmíněným prorockým obdobím se vztahují historické události během let 538 až 1798. Je to období, kdy Římskokatolická církev jako nábožensko-politická mocnost ovládala západní svět.

Během období pronásledování drak vychrtil ze své tlamy obrovské množství vody, kterým chtěl ženu zničit. Voda v tomto kontextu symbolizuje lidi a národy (Zj 17,15). Řím vysílal proti věrnému Božím lidu své armády. Ke konci tohoto prorockého času přátelská zem pohltila řeku, zachránila ženu a nabídla jí bezpečný úkryt. Tento symbol poukazuje na Ameriku, která se díky vzdálenosti a později i díky náboženské svobodě stala útočištěm pronásledovaných křesťanů (Zj 12,16).

Aplikace

Uvažuj o době, po kterou pronásledování trvalo – 1 260 let. Z našeho pohledu jde o velmi dlouhý čas a nerozumíme přesně, proč všechno trvá tak dlouho a Kristův návrat ještě nenastal. Jak tomuto „zdržení“ rozumíš? Co to pro tebe znamená?

BOJ PROTI OSTATKU

Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají příkázání Boží a drží se svědectví Ježíšova. (Zj 12,17)

Osobní studium

Proti komu a proč zaútočil satan po své neúspěšné snaze zničit ženu, o níž se mluvilo v předchozích verších? Jak si tento útok představuješ? Jak je podle verše Zj 12,17 charakterizován ostatek? Jak si může být na konci časů člověk jistý, že k němu patří?

Výraz „pozůstatek“ nebo „ostatek“ popisuje ty, kteří zůstávají věrní Bohu, i když většina od Boha odpadla (1Kr 19,18; Zj 2,24). Ačkoliv se mnozí lidé na konci času postaví na satanovu stranu, zůstane skupina lidí, které si Bůh povolal, věrná Kristu – a to i přes satanův hněv.

Ostatek Boží církve na konci časů se bude vyznačovat dvěma charakteristikami. První je zachovávání Božích příkázání. Zjevení 13 ukazuje, že právě první deska Desatera bude mít pro závěrečný konflikt mimořádný význam. Klíčovým prvkem čtyř příkázání uvedených na této desce je uctívání. Hlavním tématem závěrečné krize bude totiž otázka, koho a kdy je správné uctívat. Zatímco lidé

ve světě se rozhodnou uctívat obraz šelmy, ostatek bude uctívat Boha Stvořitele (Zj 14,7). Čtvrté příkázání, které hovoří o sobotě, poukazuje specificky na Boha jako našeho Stvořitele. Právě proto bude toto příkázání hrát v závěrečné krizi klíčovou roli.

Druhou charakteristikou ostatku je, že se drží „Ježíšova svědectví“. Text Zj 19,10 charakterizuje toto „Ježíšovo svědectví“ jako „duch prorocství“. Porovnáním tohoto verše s textem Zj 22,9 můžeme vidět, že Janovi „bratři“, kteří mají Ježíšovo svědectví, jsou proroci. „Ježíšovo svědectví“ proto odkazuje na Ježíše, který svědčí o sobě prostřednictvím svých proroků tak, jako to udělal skrze Jana (Zj 1,2). Prorocká role v Bibli znamená přinášet svědectví o Kristu. Zjevení ukazuje, že v době konce bude mít Boží lid ve svém středu „ducha prorocství“, který jej provede přes toto těžké období, kdy bude satan dělat vše pro to, aby Boží lid podvedl a zničil. Jako adventisté sedmého dne jsme tento prorocký dar rozpoznali ve službě a spisech Ellen Gould Whiteové.

Aplikace

Jak ty osobně vnímáš dar, který jsme jako hnutí dostali pro dobu konce? Jaké závazky z tohoto daru pro nás vyplývají – pro každého jednotlivce a pro církve jako celek?

SATANOVA STRATEGIE V DOBĚ KONCE

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. ¹³A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. ¹⁴Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. (Zj 13,11–14)

Osobní studium

Zjevení 12,17 ukazuje na změnu v satanově taktice. Satan se nyní snaží získat na svou stranu nejen nevěřící, ale dokonce chce podvést i Kristovy věrné následovníky. Během celých křesťanských dějin se satan snažil odporovat Božím dílu záchrany prostřednictvím nabídky drobných ústupků a kompromisů uvnitř církve a prostřednictvím nátlaku a pronásledování zvenčí. Z historie se můžeme naučit, že mu to v průběhu staletí vycházelo. Ukázalo se však, že proti této strategii se postavila nejen reformace, ale také postupné znovuoobjevování biblických pravd Božím lidem. Když satan pochopil, že se mu krátí čas, zvýšil své úsilí a rozhodl se změnit taktiku boje proti zbytku Božího lidu (Zj 12,17). Jeho útoky v sobě budou zahrnovat silný prvek lži a svodu. Démoni budou konat zázraky a ve světě začnou stále více působit různé spiritistické projevy (Zj 16,14). Změna v satanově strategii souvisí i se změnou vnímání příchozích událostí – historický pohled se mění na pohled eschatologický (Mt 24,24).

Za zmínku stojí skutečnost, že výrazy jako „svod“, „svůdce“ a „svést“ se v knize Zjevení začínají objevovat až v eschatologické části (kapitoly 12–20), kde je popsáno satanovo působení na konci času. Najdeme je ve Zj 12,9, kde je satan

označen jako „svůdce“, a pokračuje až po verše Zj 20,7–10, kde satan „svádí“ národy na konci času.

Přečti si texty 2Te 2,8–12; Zj 13,13.14 a Zj 19,20. Jaká je podstata satanových svodů na konci času?

Zjevení 12–20 zobrazuje satana, symbolizovaného drakem, který se snaží převzít ve světě roli Boha. Využívá k tomu náboženské a politické síly: například pohanství Řím (Zj 12,4.5), po kterém následuje mocnost symbolizovaná šelmou z moře (Zj 13,1–8), a nakonec mocnost vyobrazená jako šelma ze země (Zj 13,11). Až do konce knihy jsou tyto členové jakési satanské „trojice“ (tvoří ji drak prostřednictvím pohanství a spiritizmu, papežství symbolizované šelmou z moře a odpadlý protestantismus symbolizovaný šelmou ze země, podobnou beránkovi) neoddelitelně spojeni v odboji vůči Bohu. Spolupracují navzájem ve snaze svést lidi, odvrátit je od Boha a přivést je na satanovu stranu, „aby je shromáždili k boji v rozhodující den všemohoucího Boha“ (Zj 16,13.14). Tyto falešné náboženské systémy budou zničeny při druhém Kristově příchodu (Zj 19,20). Ale drak, který je symbolem satana a který jedná prostřednictvím těchto pozemských mocností, bude zničen až na konci tisíciletí (Zj 20,10). Zjevení ukazuje, že svod, který přijde na konci času, bude tak silný, že mu podlehne většina lidí (Mt 7,13).

Aplikace

Ve Zjevení zaznívá dvakrát volání po moudrosti a schopnosti duchovně rozlišovat, aby lidé mohli před svody obstát (Zj 13,18; 17,9). O jakou moudrost tady jde? Jak můžeme takovou moudrost získat? (Viz také Jk 1,5.)

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 32. kapitulu „Nástroje zla“ z knihy *Velký spor věků* (GC 518–530; VDV 339–346).

Cílem textu ve Zjevení 12 je především ukázat Božímu lidu, že události na konci časů jsou součástí velkého konfliktu mezi Kristem a satanem. Kniha varuje Boží věrné před tím, čemu musí čelit dnes a s čím se setkají v budoucnosti, kdy budou vystaveni působení zkušených nepřátel plných hněvu. Pavel nás varuje před tím, který „přijde v moci satanově, bude konat kdejaký mocný čin, klamná znamení a zázraky a všemožnou nepravostí bude svádět ty, kdo jdou k záhubě, neboť nepřijali a nemilovali pravdu, která by je zachránila“ (2Te 2,9,10).

Zjevení na nás naléhá, abychom budoucí události brali vážně a stanovili si za svou prioritu budování vztahu s Bohem. Zjevení nás však zároveň ujišťuje, že ačkoli satan je silný a zkušený nepřítel, nemá takovou moc, aby Krista přemohl (Zj 12,8). Boží lid může najít naději jen v tom, kdo v minulosti vítězně porazil satana a jeho démonské mocnosti. Právě on nám zaslíbil, že bude se svými věrnými následovníky „až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20).

Otázky k rozhovoru

1. *Jako adventisté sedmého dne vnímáme, že naše církve nese vlastnosti ostatku. Je to nejen velká výsada, ale i obrovská zodpovědnost! (L 12,48) Proč si však musíme dávat pozor, abychom si nemysleli, že tato role církve nám zaručí naše vlastní spasení?*
2. *„Někteří křesťané příliš přemýšlejí o satanově moci. Je pravdou, že satan je mocnou bytostí, ale jsem Bohu vděčná za úžasného Spasitele, který vyhnal knížete zla z nebe. Mluvíme o nepříteli, modlíme se o ochranu před ním, uvažujeme o něm – a v naší myslí se stává stále silnějším a větším. Proč raději nemluvit o Ježíši? Proč bychom neměli mluvit o jeho moci a lásce? Satan má radost, když zveličujeme jeho sílu. Držme se Ježíše, rozjímajme o něm, dívejme se na něj – a začneme se měnit k jeho obrazu.“ (AR 19. březen 1889) Jakým způsobem křesťané zveličují satanovu moc? Na druhé straně, jaké nebezpečí nám hrozí, pokud nejen odmítneme realitu satanovy moci, ale i jeho samotnou existenci?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____